

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

V imenu pravosti in kulturnosti.

Nemški pesnik Goethe je nekoč zapisal besedo, da je najti narodno sovraštvo samo na najnižjih stopnjah kulture, dočim sovraštvo izginja in bo izginilo, ko si bodo narodi v vsakem oziru prijatelji in bo vsak narod občutil srečo in gorje svojega soseda prav tako, kakor svojo lastno. Beseda velikana nemške kulture zasluži v naši koroški deželi častno mesto, vidno vsakomur, ki se hoče kakorkoli ukvarjati z usodo in življenjem obeh koroških narodov. Poblizje bi se z njo lahko tudi seznanil mož, ki je pisal famozni članek „Wir bleiben Windische“ v dunajskem nacionalnem glasilu. V njej bi namreč našel primerno oceno svojega mnenja. Nam se zdi abotno, da bi se spuščali v tovrstna prerekanja iz nizkega stališča, kot ga sledimo v vrsteh omenjenega lista.

Narodna nezavednost je pomilovanja vreden pojav v časopisu, ki je odkril visoko kulturno vrednoto narodne zavesti. Kot je materni jezik izhodišče sleherne izobrazbe, je narodnost dragocena posoda kulturnega bogastva vsakega ljudstva. Brez narodnih kultur ni družine narodov, ni prijateljstva in bratstva med narodi. Kdor zavestno goji narodno odpadništvo v vrstah drugega naroda, kdor s krčevito skrbjo ubija narodno zavest v slovenskih vrstah, je neprijatelj svojega lastnega ljudstva, ker mu ovira pot do cilja sleherne naroda: do mednarodne veljave narodne kulture. Slep je, kdor hoče množiti pri nas nemške vrste z narejenimi in ponarejenimi Nemci, ker so ti nestvori kvečjemu madež in napaka narodnega obraza. — To so misli, ki nas navdajajo, če gledamo trpke prizore, ko skušajo narejeni in ponarejeni Nemci prevpiti s svojim „nemškim“ nacionalizmom svoje pristnejše sonarodnjake in to nikakor ne v njihovo radost in ponos.

Narodna nezavednost je bridka rana na narodnem telesu. Hkrati pa je ognjišče verske otopelosti, pravne mrtvilnosti in duševne onemoglosti. Na tej rani ne trpi samo narod, marveč trpita tudi Cerkev in država. Komur so ubili čut narodnostne pripadnosti, so mu odvzeli možnost njegovega duhovnega in duševnega razvoja ter ga obsodili v mrzli materializem, kateremu je vse življenje samo še račun in denar. Raznarodovalec je podoben izkoreninjeni rastlini, ki brez sokov in hrane svoje zemlje usiha in umira. Edino in izključno v povratku nazaj v narodno družino, iz katere je izšel, je zanj še možna rešitev, a tudi ta samo več pogojno. Kajti narod nima spovednic, ki bi vračevale izgubljene sinove zaskrbljenemu očetu.

Evo nekatere sadove raznarodovanja med Slovenci! V ponemčenem Blatogradu so dogradili luteransko svetišče. Raznarodovana velikovška in celovška okolica prednjačita pred drugimi koroškimi okraji po številu nezakonskih otrok, skrahiranih kmetij, kazenskih prestopkov in še po nazadovanju števila svojega prebivalstva. Nič ali le malo velja ugled dušnih pastirjev med ponemčenim ljudstvom, šolski napredek raznarodovanih otrok strahotno zaostaja za napredkom drugod. Največ dolgov, največ rubežni, pa največ veseljačenja in največ žganja je tam, kjer je doma nezavednost. Pa še poglavje državljanske značajnosti, dosedanje izkušnje bi ga menda izpolnile do jasnosti, kolika je povezanost med zvestobo narodu in državi. — A tega ne pišemo, da bi kazali sebi in svojim nezavednim sestram in bratom sramoto naše narodne družine, marveč zato, da povdarimo: **interesi pravosti in kulturnosti v deželi tirjajo jasno oceno narodnega odpadništva!** Nam se mora narod smiliti, ki ponekod celo ob lastni volji drvi v svojo kulturno smrt in gospodarsko propast. Nam gre za dobro ime nemškega naroda, ki ga mnogi zaslepljenci v svoji lahkovernosti in kratkovidnosti med nami in še drugod zaigravajo in omadužujejo.

Cerkev vrši svojo dolžnost napram našemu narodu. Malo jo brigajo ponemčevalne skomine nekaterih neugnancev. Prazni božji hrami, nazadovanje farnega življenja, brezuspešni napor duhovnikov, vse to in še več ji je boljši dokaz resničnosti njenega osnovnega pravila: nadnarava mora koreniniti v naravi. — Država še vedno okleva v pogledu vprašanja nezavednih. Vendar smo že slišali jasno stališče kanclerja dr. Schuschnigga in ne dvomimo, da je ostalo do danes nespremenjeno. Bližnji razvoj zna v tem oziru marsikako nejasnost razčistiti. — Krivde narodne nezavednosti tolikega števila Slovencev na Koroškem dolžimo miselnosti, ki je doslej ukazovala deželi. Z njo še danes slepomišijo razne domovinske in obrambne (!) organizacije.

Naša velika moralna in narodna dolžnost je, da povzdignemo besedo v dobrobit nezavednih bratov in sester. In če se bi nekateri izmed njih protivili naši zahtevi, jim odre-

kamo za to pravico, ker ne sme biti nobenega opravičila za kulturno in gospodarsko zanemarjenost. **Ne bomo in ne smemo brez glasne pritožbe pripustiti, da „zapleše“ ubogo ljudstvo v svojo smrt v dneh, itak polnih drugih skrbi in nepravilnosti. Z našo zahtevno ne zahtevamo nobenih čudežev, vidimo tudi marsikake težkoče, ne zahtevamo nadalje nikakih uradnih odredb, ki naj odpravijo narodno nezavednost med koroškimi Slovenci. Kar smemo in moramo v interesu pravosti in kulturnosti zahtevati, je, da čujemo besede koroškega Nemca o visoki vrednosti slovenske narodne zavesti.** Tod se je v preteklosti največ grešilo in se skuša še sedaj grešiti s plehkim sumničanjem neke irendente pri nas in za Karavankami. Tod je najprej treba popraviti krivico z besedo in doslednim dejanjem še v interesu države, ki hoče v svojem ljudstvu vzgojiti resnično državljansko zavest in zvestobo.

Krvavi dogodki v Španiji.

Štirinajst dni že traja državljanska vojna v Španiji in še vedno ni prišlo do odločitve. Poročajo o 30.000 človeških žrtvah, o pokoljih v raznih mestih, o pobijanju zasebnikov, duhovnikov, redovnic, o požiganju cerkev in samostanov, o ropanju v zasebnih hišah. Bojev se udeležujejo tudi ženske in te so najbolj neusmiljene in krvoločne. Po zmagi te ali one skupine bo sledilo strašno maščevanje nad premaganci in še po letih ne bo zamogla do dna razburkana duša španskega naroda priti do svojega ravnotežja.

Trenutni položaj na bojiščih je neodločen. Vlada socialistov ima še vedno v rokah Madrid ter pokrajine vzhodno od Madrida do Sredozemskega morja. V rokah ima nadalje ozek pas južne španske obale. Na njeni strani je domala vse letalstvo, del armade in mornarice, vojski so dodeljeni bataljoni delavcev in drugih civilistov, med zadnjimi veliko število žensk. Na severu so vladno vojsko obkročili uporniki in do danes se vladi še ni posrečilo obroča razbiti. Uporniki imajo v rokah ostalo Španijo, nekako tri petine ozemlja. Z juga prodira proti Madridu general Franco, s severa general Mola, z zahoda Llana.

Zadržanje inozemstva k državljanski vojni v Španiji je deljeno. Rusija, ki nosi pretežen del krivde na bratomornih bojih, je stavila vladi na razpolago denar, orožje in vojaške strokovnjake. Hkrati jo podpira s propagando v radiu in listih. Vlado podpira istokako Francija, kjer

vladajo socialisti, ki se bojijo, da ne bi bil fašizem tudi na jugu njihov mejaš. Upornike podpirata Italija in Nemčija, ki hočeta na vsak način preprečiti sovjetski režim v Španiji. Upornike zalagata z municijo, letali, bencinom in živežem. Njuna pomoč je tako izdatna, da je poraz vladnih čet jako verjeten. Upornike podpira tudi Anglija, si se boji rdeče fronte in še, da ne bi v slučaju vladne zmage izgubila nadvse važne postojanke Gibraltar na skrajnem španskem jugu, ki je ključ do Sredozemskega morja. Istočasno se čuje, da podpirajo Angleži tudi vladno, kar bi vrglo na imperij nekam čudno luč.

Kdo bo plačal račun? Na vsak način špansko ljudstvo. Že do danes je uboga dežela utrpela velikanskega škodo na svojem narodnem bogastvu, bodi slednje kulturnega ali gospodarskega značaja. Najbolj občutljiva in težko celjiva bo rana, ki je bila zadana španskemu ljudstvu v duševnem pogledu. Kdo naj premosti strašni razdor, ki je zazjahl med španskimi stanoviti? Trenutno zna nastopiti po bojih velika onemoglost, ki pa še davno ne pomeni pomirjenja. Ne smemo pozabiti, da s to ali ono zmago niso niti najmanj odpravljene vzroke, ki so dovedli do državljanske vojne. Le-ti tičijo v kulturnih, družabnih in gospodarskih prilikah španskega naroda in jih zazamore odpraviti samo dejavna ljubezen in resnična pravičnost. Dal Bog, da najde Španija čimprej pravo pot v novo zdravlje!

Avstrijski hitlerjanci očitno s sporazumom niso baš zadovoljni. O priliki olimpijske svečanosti na Dunaju so uprizorili javno demonstracijo proti zvezni vladi in dr. Schuschniggu. Vlada je takoj odredila, da se ustavijo nadaljne pomilostitve. Domovinska fronta je priredila veliko protestno zborovanje, na katerem so zahtevale množice najostrejši nastop proti nespravljivcem. „Sporazum ni dovoljenje za veleizdajo“ je zborovanje ob pritrjevanju stotisač glav broječe množice posebej povdarilo. Glavni tajnik fronte je napovedal brezobziren nastop. Nemčija vsaj uradno protiaustrijske demonstracije obžaluje.

Komunisti na delu v Bolgariji. Bivši ministrski predsednik Cankov pripravlja v Bolgariji neke vrste narodno-socialističen režim. Medtem pa se že začenejo gibati socialisti in komunisti ter snujejo po vzorcu drugih držav in očitno po nasvetih iz Moskve ljudsko fronto, ki naj združi kmete, delavce in liberalno meščanstvo. V slučaju, da se v državi upostavi naproti si ta-

bora fašizma in neke demokracije pod firmo ljudske fronte, imamo v Bolgariji sličen razvoj kot v drugih državah, n. pr. v Franciji ali Španiji.

Anglija se začeneja bati Rusije. V zadnjem času se v Angliji pojavljajo glasovi, da bi vendarle trebalo upostaviti redne odnose med Anglijo in Nemčijo. Rdeča nevarnost, ki se kaže trenutno v svetovno-političnih dogodkih — predvsem v Španiji — je v očeh Angležev večja nevarnost kot nemški ali italijanski fašizem. Anglija nadalje zameri ruskim sovjetom njihovo podtalno rovarjenje v Egiptu, Arabiji, Indiji in drugod, koder so angleški interesi. Izgleda, da si bo Anglija kmalu osvojila svoje staro stališče, da se namreč dvigne nad spor, ki se ji zdi samevropskega značaja. Italiji na ljubo je Anglija že odpovedala sporazum s sredozemskimi državami. Sedaj pa izjavlja svoje odkrito veselje nad dejstvom, da se udeležita prihodnjega sestanka držav lokarnske pogodbe tudi Nemčija in Italija.

Vesile se menijo pobotati? Tako vsaj pričakujejo svetogledi, ki vidijo v pristanku Nemčije in Italije na skupen razgovor z zastopniki Angležev, Francozov in Belgijcev dobro znamenje. Hitler in Mussolini sta dobra politika in nista odklonila povabila na prihodnjo lokarno konferenco. Njun korak je izzval posebno v Angliji izredno veselje in nek angleški politik je korak nazval „najsrečnejši dogodek v zadnjem letu“. Črnogledi v Evropi pa so mnenja, da tudi najlepša in najvzajemnejša konferenca ne bo odpravila globokih nasprotij, ki vladajo med vesilami v naziranju, kako naj se Evropa bodoče uredi. Menimo, da imajo tokrat črnogledi prav.

Vedno nove težave Italijanov v Abesiniji. Italijanska vlada je svoječasno zgradila v Massavi, odkoder je nato napadla Abesinijo, ogromna skladišča za petrolej. Zadnji teden so ta skladišča začela goreti, kar je imelo strašne posledice: vnele so se nekatere ladje, uničenih je bilo preko 50 velikih letal, velik del mesta je vsled eksplozij porušen. Trdijo, da so požar povzročili abesinski špijoni, ki jih je dovolj povsod. — V Abesiniji sami vlada trenutno mir.

Konec japonskega prodiranja na Kitajskem? Državljianska vojna, ki se je pripravljala po prizadevanju japoncev med severno in južno Kitajsko, je končala na nenavaden način. Generalu Čankajšku se je sedaj posrečilo oba dela združiti in s tem prečrtati japonske namene. Kaj ta uspeh voditelja Kitajcev pomeni, zamoremo danes težko presoditi. Treba pa si nam je predočiti, da šteje Kitaj po novejših poročilih 447 milijonov ljudi in bo koncem tega stoletja dosegel ogromno število 900 milijonov. V tem oziru se zdi kitajski narod večni. In ne bo se čuditi, če bo počasi vstajala med Japonci bojazen pred tem ogromnim kolosom kot sosedom.

Volilni zakon.

za volitev v Koroško kmečko zvezo
(K. Bauernbund).

Koroški deželni zbor je sprejel dne 29. julija zakon o volilni upravičenosti in izvedbi volitev v organe in odseke Koroške kmečke zveze. Volitve bo razpisal sporazumno z dež. vlado dež. kmečki vodja posl. Gruber in določil volilni termin. Zakon, za katerega se bodo naši kmetje brezdvomno zanimali, priobčujemo v kratkem izvlečku.

Volitve se vršijo po občinah, vsaka občina je eno volilno okrožje. Volitve vodi in izvede volilna oblast. V občinah tvorijo volilno oblast župan (ali njegov namestnik) ter 5 prisodnikov in sicer krajevni kmečki vodja, zastopnik poselstva, krajevni vodja fronte in 2 člana krajnega kmečkega sveta. Občine velikega obsega ali

z nad 200 volilci lahko tvorijo več volilnih okrožij. — Okrajna volilna oblast sestoji iz okr. glavarja, okr. vodje fronte, okrajnega vodje kmetov, zastopnika poslov in dveh krajevnih kmečkih vodij. Deželno volilno oblast tvorijo dež. glavar, dež. vodja fronte in dež. vodja kmetov, en sodnik, vodja poslov in 3 zastopniki Kmečke zveze. Prisodniki in njihovi namestniki v volilnih oblasteh se imenujejo na predlog Kmečke zveze, občinski tozadevni predlog sestavi krajevni, okrajni predlog okrajni kmečki vodja.

Kdo voli in kdo sme biti voljen v Koroško kmečko zvezo? Voliti sme vsak, ki je a) avstrijski državljan, b) na dan razpisa volitev član Bauernbunda, c) vsaj 21 let star in d) od volitev neizključen. Volijo tudi juristične osebe, ki so članice Bauernbunda. Od volitev so izključeni, ki so pod varuštvo ali krivi kaznivih dejanj. Voljeni smejo biti vsi, ki so a) avstrijski državljan, b) polnopravni, c) nekaznovani, d) na dan razpisa člani Koroške kmečke zveze in e) vsaj v 25. letu. Posli morajo vsaj 12 mesecev v zadnjih treh letih pripadati km. stanu in biti vsaj 3 mesece v dotični občini.

Volilni seznam sestavi volilna oblast. Seznam je dva tedna in sicer dnevno vsaj 4 ure na splošno dostopnem prostoru v javen upogled na razpolago. Spremembe in popravke v njem sme izvršiti samo volilna oblast. Proti seznamu so mogoči prizivi na volilno oblast, ki jih mora tekom 3 dni rešiti. Voliti smejo oni, ki so v seznamu.

Volilne predloge sestavijo vsaj 3 tedne po razpisu volitev dosedanja krajevni kmečki sveti in sicer po enega za kmetijstvo in posle. Predloge potrdi dež. kmečki vodja. Predlogi morajo vsebovati vsaj dvojno število volilnih kandidatov. V občinah, v katerih izjavi 15 odstotkov volilnih upravičencev s svojimi podpisi tozadevno željo, mora izdelati krajevni kmečki svet dva volilna predloga, slovenskega in nemškega, in sicer z dvojnimi števili kandidatov. Število članov krajevnih kmečkih svetov v posameznih občinah določi dež. kmečki vodja tri dni po razpisu volitev. Posli morajo biti zastopani vsaj s četrtino vseh članov. Štirinajst dni pred volitvami se volilni predlogi zaključijo in javno razglasijo.

Volitev. Volitev v občinah vodi občinska volilna oblast. V občinah z večjim obsegom ali z nad 200 volilnimi upravičenci se lahko voli na več mestih. Poleg članov volilne oblasti so v volilnem lokalju navzoče tudi tri priče Kor. kmečke zveze, ki pa se ne udeležujejo glasovanja. Volilci imenujejo svoje ime, predložijo ev. kak uradni dokument ter dobijo od vodje volitev kuverto z eno oziroma dvema glasovnicama. Kandidate, ki jih volilec voli, označi s posebnim znamenjem in sicer toliko, kolikor je članov krajnega kmečkega sveta. Veljavna pa je tudi glasovnica

brez posebne označbe, kot voljeni se v tem slučaju smatrajo kandidati v zaporedni vrsti. Novih imen volilec na glasovnici ne sme dostavljati, ker je sicer neveljavna. Oni, ki so dobili največ glasov, so izvoljeni za člane krajnega kmečkega sveta, ostali so njihovi namestniki. Proti izidu volitev je v slučaju nepravilnega postopanja mogoč priziv.

Krajevni kmečki svet se sestane prvič vsaj teden dni po volitvi ter izvoli svojega načelnika, namestnika, tajnika in blagajnika. Za izvolitev je treba navadno večino.

V okrajni kmečki svet volijo člani krajevnih kmečkih svetov potom glasovnic; izvoljen je, kdor ima vsaj navadno večino. Voljeni smejo biti samo člani krajevnih kmečkih svetov.

Deželni kmečki svet sestoji iz 11 okrajnih kmečkih svetnikov-poslov, 3 zastopnikov združništva, 2 zastopnikov gozdarjev, iz okrajnih kmečkih načelnikov in njihovih namestnikov. Ti volijo deželnega kmečkega vodjo. Nadalje se še vršijo volitve v vodstvo kmetijskega poselstva in v odsek gozdarjev, prvo šteje 12, drugi 6 članov.

DOMAČE NOVICE

Mi pa ostanemo, kar smo bili.

Marsikaj smo že morali koroški Slovenci prestatiti in prenesti. Naši sosede Nemci nas ne spoštujejo. Krivo in postrani nas gledajo in nas imajo za ljudi druge, slabše vrste. Nepriznavajo nam enakovrednosti. Oni so gospodje, mi hlapci Jerneji, ki zaman iščemo pravice. Oni jedo bel kruh, nam še črnega komaj privoščijo. Iz naših plemenitih čustev, ljubezni do lastne narodnosti se norčujejo. In še več. Vsako delo za narod, ki ga vršimo iz notranjega nagiba, iz nesebičnega idealizma, nam štejejo v zlo. Ob vsakem slovenskem delu nam podtikajo iredentistične težnje. Problem o lojalnosti, bi bilo poglavje zase. Ni nam treba naše lojalnosti še dokazovati, ker smo jo dokazali že dovolj, zahtevamo samo, da so tudi Nemci nasproti nam lojalni. Dajmo državi kar je nieno, a dajte tudi nam, kar nam po božji in človeški pravici gre!

Kdor nas zaničuje vsled tega, ker nas je številčno malo, se moti. Številka je le zunanja formula, ki nikdar ne more izčrpati vsega notranjega bitja. O, v svoji notranjosti smo bogati, le treba je, da dvignemo svojih duš zaklade. Ne sme se v nas naseliti pesimizem, ki je smrt narodne eksistence. Ven moramo iz čuta podrejenosti in manjvrednosti. Ne podcenjujmo samih sebe! Bodimo v svoji notranjosti neodvisni in izrabimo svoje sposobnosti. Izkopati se hočemo iz duševne in gospodarske bede. Nismo rojeni

PODLISTEK

Dr. Ivo Česnik:

Črnošolec.

(3. nadaljevanje.)

„Ali iščeš dnine, Gropa? Ali te ne mara nihče v vasi? V božjem imenu lahko delaš danes pri meni, če nisi dobil drugie.“

„Ne iščem dnine.“

„Hočeš zajtrka? Stopi v kuhinjo! Cilka pride takoj in ti da žgancev in zelja.“

„Precej pridem, Gropa. Kar stopi v kuhinjo!“

„Božjega daru se ne branim, oče Mlakar. A ne maram zastonj. Novico vam povem, lepo novico.“

„Kaj pa bo takega, Gropa?“

„Štefan je ušel iz črne šole.“

Cilka je postala pri delu, v lica ji je udarila rdečica. Oče Mlakar je radovedno zrl v Gropa in ga vprašal: „Kje si čul novico? Ali si ji jo izmislil?“

„O ne, o ne! Ponoči je šel tod mimo in se je ustavil ob vaši hiši in gledal na Cilkinu okno.“

„Kaj ne poveš? Pa ti si bil tudi tukaj, a? Že stokrat sem ti prepovedal, pa ne pomaga nič. Ne-koč te zasledé fantje in te pretepo. — Ali je kaj trkal na okno?“

„Ne vem, tega pa ne vem.“

„Nemara pa veš ti, dekle?“ se je obrnil k Cilki. „Nič se ne boj in nič mi ne skrivaj! Matere nimaš, da bi ji zaupala. Povej, Cilka, ali si govorila z njim?“

„Nisem govorila, oče.“

Oče Mlakar je pokimal in je motril hčer, kot bi ji hotel pogledati v dno duše; potem je odšel k žagi in ukazal Cilki, naj da norcu žgancev. Med potjo je pa mrmral: „Radi Cilke! Hm! Saj sem bil zadovoljen. Naj bi se bil posvetil gospodarskim naukom, čemu pa je šel tratit čas drugam!“

Cilka je odšla v kuhinjo, za njo je krevsal Gropa z dolgimi koraki.

„Tjale sedi za mizo!“ je rekla norcu, ki jo je slušal kot Boga. Postavila je predenj žgancev in vzela v roke nedopleteno nogavico. Gropa se je prekrižal in zajemal z veliko naglico.

„Gropa, ali je Štefan videti žalosten? ali je bled?“ je vprašala z otožnim glasom.

„Bled je, Cilka, bled. Ali kaj to tebe briga! Tvoj ženin je Robert, in vsemu svetu je znano, da boš jeseni njegova. No, le čakaj! Črnošolec te zacopra, da boš njega rada imela.“

„Molči, Gropa, lepo te prosim,“ je vzdihnila Cilka in izpod velikih trepalnic so pripolzele svetle solze, najprej dve, tri, potem vedno več, cel potok.

„Zakaj jokaš? O, le joči! Ko bi imela rada mene, bi ti ne bilo treba nikoli kremžiti obraza.“

Vstala je in izginila v čumnato, norec je pa kričal za njo in mrmral:

„Ne mara me, tudi jaz je ne maram. Naak, rad jo imam, a črnošolca ne maram in logarja sovražim. Robertu povem, povem mu. Potem naj se pa lasata in tepeta! In črnošolec naj mi magari zacopra piščal in pošlje k meni vraga in moro!“

Dvignil se je in odšel iz mlina črez bry in izginil v hosti.

***

Pred poldnem je prišel v mlin Štefan. Njegov obraz je bil temen, oči žalostne. Od jutra mu je

govorila mati na srce in ga spravljala nazaj v semenišče, tožila je in jokala, da je nazadnje odšel v gozd in hodil okrog brez cilja, mislil in gledal v tla. Zdajnzdaj je postal, zmigal z glavo, zamahnil z levico in šel dalje. Tako je prišel v mlin in stopil v kuhinjo, kjer se je vrtela pri ognjišču Cilka.

„Dober dan, Cilka!“

„Bog daj!“

Ozrla se je in zardela. Štefan je stal pred njo kot skesan grešnik, s povešenimi očmi. Dolgo je trajalo mučno molčanje, tisto, ki si ga ne upa prekiniti ne eden ne drugi in se zdi neizmerno dolgo. Potem je dvignil Štefan oči in jo pogledal.

„Ali mi ne daš roke, Cilka?“ je šepnil.

„Oprosti mi! Vsa sem zmedena,“ je odgovorila in dela svojo desnico v njegovo.

Štefanu je sijalo solnce v obraz; bil je vitek kot mlada jelka v gozdu, obličje mu je bilo belo kot alabaster, oči zamišljene in sanjave, kot bi zrl v večnost. Očarala jo je njegova postava in spomnila se je nekdanjih dni.

„Vrnil sem se, Cilka, zaradi tebe sem se vrnil. Celo leto sem se premagoval, pa je prišel maj, in zahrepenel sem po cvetkah na tvojem oknu in po zelenju domačih livad. Moral sem vun v božji svet. Povej, Cilka, ali si res pozabila name? Glej, čudne stvari sem slišal, da ljubiš Roberta, mladega logarja. Reci, da ni res.“

Štefan, koliko sem prejkala zaradi tebe! Vso jesen in zimo sem se trudila, da te pozabim. Nisem mogla. Kot veliko, sveto skrivnost sem čuvala tvojo ljubezen, a upanja ni bilo od nikoder.

(Dalje sledi.)

zato, da bomo večni berači, večni obupanci, brez nade na izboljšanje, vedno ponižani in žaljeni.

Vemo dobro, da je za uspeh potrebno delo, delo in žrtve. Neizpremenljiv zakon je, da so žrtve potrebne. V časih tudi skrajne. V trpljenju in žrtvovanju rastemo. Ni nas strah dela, saj moško dejanje krepčuje moža. Delo od zore do mraka. Čaša naj nam bo življenje, po Aškercu, v katero naj vlivamo vsak dan dela dobra za rojake in za domovino in prej ne nehajmo vlivati v posodo, preden polna ne bo do roba, preden polna ne bo do groba. Delo v prvi vrsti v svojem poklicu za gospodarsko neodvisnost. Toda, kakor lepo pravi Gregorčič; dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan. **Služiti narodu, bodi naš moto, ne zaslužiti od naroda. Ako je dan minul brez dejanja za narod, je dan izgubljen.** Baš tako tudi žrtve. Žrtev bodi ti življenje celo! Delo, žrtve in zvestoba, domovina vstane iz groba!

Tako se združimo koroški Slovenci vsi, mobilizirajmo naše sile za delo in žrtve za narod! Naj pride kar hoče, v veri v pravičnost gledamo v bodočnost in ostanimo kar smo bili: zvesti Bogu, narodu in domovini! Lpo.

Koroški dež. zbor je zasedal 28. in 29. julija. Na javnem zasedanju je uvodno povdaril prezident Ritscher gospodarsko važnost sporazuma Avstrije in Nemčije in dveletnico delovanja dr. Schuschnigga kot kanclerja. Med predlogi je bil med drugimi tudi eden glede poravnave škode vsled poplav in drug glede ob novitve poti z Obirskega v Korte. Z njimi se bodo bavili pristojni odseki. Dež. svet. Ehrlich je nato poročal o delovni zaposlitvi v deželi. Od 4 milijonov šilingov, ki jih je zvezna vlada v te svrhe dovolila za vse ozemlje, odpade na Koroško 340.000 S, dežela je nadalje sprejela iz prispevkov za produktivno brezposelno oskrbo 743.000, kar znaša skupno nad milijon šilingov. Po poročilu dež. svetnika Juvana je izdala država lani za gradnje cest 44 milijonov šilingov, letos samo 27 milijonov. Zato nadaljuje dežela s starimi gradnjami in ne bo započela novih. Za regulacije, poprave vodnih strug in melioracije je po poročilu dež. svet. Ferlitscha bilo lani na razpolago skupno okroglo 4 in pol milijonov šil., letos pa samo nekaj nad 2 milijona šil. V primeri z lani je letos zaposlenih 480 delavcev več, to je skupno 1841 delavcev. Za zasilno podporo kmetijstvu je bilo za leto 1936 vloženi 6652 prošnji, od katerih je dež. vlada priporočila 1600 prošnji s svoto 933.000 S, Od teh je 769 prošnji s svoto 413.750 S že ugodno rešenih. Končno je dež. zbor odobril zakon o volitvah v Koroško kmečko zvezo. Volitve se vršijo 25. oktobra t. l., o zakonu poročamo na drugem mestu.

Tu i tam. Na nekaterih utrakvističnih šolah na Koroškem sta vpeljeni knjigi Maklin. Začetnica in Berilo. Na glavnih in srednjih šolah ni obveznega slovenskega pouka in tudi nobene enotne slovenske učne knjige. Za narodne šole z nemškimi učnim jezikom v Jugoslaviji pa je dovoljenih 25 nemških učnih knjig.

Ledince (Volitev župana). V soboto 25. julija so volili v naši občini, ki sega od Baškega jezera dol do Drave v Rožu, novega župana. Izvoljen je bil dosedanji upravitelj občine posestnik Miha Martinjak z 7 glasovi proti 5 glasovom, ki so bili oddani za posestnika Resmana Martina. V že prej izvoljenem občinskem svetu je izmed Slovencev g. Janko Lepušič, pd. Fukar z Ravn, namesto za župana izvoljenega Martinjaka je bil z žrebom izvoljen za svetovalca g. Woschitz. Volitvi je prisostvoval komisar beljaškega glavarstva. Radovedni smo, če pride sedaj do končnega izmirjenja, ki ga je naša občina tako zelo potrebna. Odločeni smo, da bomo odslej vsako protislovensko gonjo tako ocenili na pristojnem mestu, kot ji gre. — Naš pevski zbor je napravil začetkom julija izlet na Višarje. S kolesom smo se peljali do državne meje in nato šli peš čez Kokovo na Trbiž. Romarjev je bilo malo, ker se je bilo bati dežja. Pa smo naleteli na krasno vreme, ki je naše razpoloženje dvigalo. V cerkvi in na prostem smo zapeli našo pesem da nam je bilo lažje ob vsej lepoti, ki nas je obdajala.

Marija na Zili. Precej prahu je zbudil med nami sledeči dogodek. Po fari so se raznesle vesti, da je prišel pod prisilno upravo ugledni posestnik Franc Popotnik, pd. Luk na Zili. Čudno so se nam zdele te vesti, ker poznamo Lukovo gospodarstvo, da je med onimi redkimi, ki so se kljub

težkočam ohranila do danes brez dolga. Kolikor je bilo na tem resnice, je je bil kriv takozvani „Amtsschimmel“. Zaradi malenkostnega davčnega zneska, ki je bil celo že plačan, se je hotelo od strani urada postopati po neki šabloni. Pomota se je takoj pojasnila in Lukovi družini dalo zadoščenje, da so vse vesti o prisilni upravi izmišljene. Tega se veselimo tudi mi, ker ni prav, da se s takimi pripletljaji razburja ljudstvo, ki ima sto večjih brig.

Kotmara ves (Eno in drugo). V juliju smo pokopali staro Tomažičko z Brd. Rajna je bila jugoslovanska državljanka in mirna ter pobožna žena. Vsikdar je bila tudi zavedna Slovenka in se rada udeleževala naših prireditev. Že vsa bolelna in betežna je prihitela tudi še na jubilej preč. g. župnika in materinsko proslavo, ki smo jo priredili v lanski sezoni. Na tej prireditvi je blaga žena onemogla in odtlej ni več zapustila doma. Trije sinovi živijo, prvi je orožnik v Jugoslaviji, drugi služi vojakom, tretji pa je mladi posestnik. Uverjeni smo, da mladi sin-naslednik ne bo zapustil poti, ki jo je hodila njegova zlata mamica. Večni ji mir! — V juniju smo imeli pri nas strašno neurje z gromom in bliskom. Strela je udarila v gospodarsko poslopje pd. Kajžnika v Brdeh in ga upepelila. — Z letino smo srednje zadovoljni. Slaba je rž, boljša sta pšenica in ječmen. Tudi sadja ne bo bogvekaj, komaj za mošt za zimske večere. — Glede našega farnega in prosvetnega doma so se pojavile nekatere težkoče, ki pa jih bomo ob silnem nadvuzenju, katero vlada, zanj med mladim in starim rodom, kmalu odpravili. Z velikim zanimanjem pričakujemo dneva, ko bomo polagali v zemljo temeljni kamen novi zgradbi, iz katere naj izide naši fari in občini zdrava prosveta. — Še nekaj naj zaupamo: naše orglje so ohripele in nimajo več glasu. Začasno so jih nadomestili z harmonijem preč. g. župnika, ki ima srebrnočiste glasove. Ob njem smo se čisto razvadili in treba bo presneto dobre poprave, da mu bodo naše orglje dobro tekmovalce. — Prvo nedeljo v avgustu smo praznovali v Št. Kandolfu žegnanje s slovesno sv. mašo v podružnici sv. Kandolfa in Ožbolta in pranganjem. Peli so naši pevci in, kot vedno, nas vse prijetno iznenadili s svojo ubranostjo. Popoldne pa smo se povesečili v domačem krogu. — Tudi kresili smo na predvečer sv. Cirila in Metoda, lepi večer je minul ob veselem kramljanju.

Zaradi tatvine konja se je zagovarjal pred celovskim sodiščem 25 letni Valentin Kuchling, pos. sin iz Metlove. Državni pravnik ga je obtožil, da je 21. maja ponoči ukradel iz hleva pd. Raderja v Štebnu pri Globasnici kobilo vredno 670 S. Kobilo so našli pozneje v nekem hlevu v Št. Rupertu pri Celovcu. Kuchling se je zagovarjal, da kobile ni ukradel, marveč jo kapil od nekega jugosl. tihotapca za 350 S. To je potrdila tudi njegova sestra. Hkrati je Kuchling dokazal, da je sedel v omenjeni noči do pol 11. ure v gostilni v Metlovi i torej ni mogel biti v Štebnu. Sodnik ga je nato oprostil.

To in ono. Za Avgust napoveduje stoletni kolar 8. toploto, nato prehodno slano in mraz, 13. in 14. dež, potem vročino z vmesnimi nevihtami. Bomo videli! — Iz Italije poročajo, da je v cerkvi malega mesteca Paganico Sabino med sv. mašo začela krvaveti hostija. O dogodku so poročali sv. očetu. — V severni steni Triglava sta se smrtno ponesrečila dva visokošolca. — Na Ljubelju so prijeli pri tihotapljenju Jožefa Urbanca in Franca Vevarja. — Bilčovsko gasilsko društvo je praznovalo svojo 30 letnico. — Tati-zeru so odpeljali motorni čoln na jezero in ga okradli. Lastnik ima škode 1000 S. — Z lestve je padel in se težko poškodoval hlapec Franc Tammer v Wernbergu. — Z motornim kolesom se je smrtno ponesrečil celovski trgovec Robert Ratz. — V Tinjah je umrla 84 letna Neža Morak. — Neznani vlomilci so udrli v bivši socialistični dom v Borovljah ter odnesli ročni stroj za tiskanje. Orožnikom se je posrečilo ukradeni stroj odkriti. — Cesto preko Velikega Kleka so podaljšali in sega sedaj do takozv. Freiwandeka nad ledenikom Pasterco.

Inserirajte v „Koroškem Slovencu“!

NAŠA PROSVETA

V znamenju petih krogov.

Minuli teden so prenesli v slovesnem pohodu olimpijski ogenj, prižgan po sončnih žarkih na starodavnem oltarju grškega svetišča, v štafetnem teku preko Grčije, Bolgarije, Jugoslavije, Ogrske, Avstrije in Češke v Berlin, kjer je nato zažarelo v olimpijski žari znamenje, da so se pričele letošnje mednarodne olimpijske tekme. V olimpijski vasi ob Berlinu se je zbrala mladina iz vseh delov sveta in medsebojno tekmuje v umetnosti telesnega športa. Ta vsakoletna prireditev, omogočena na pobudo Francoza Coubertina, je ena najsilnejših mednarodnih tekem ter je posneta po olimpijskih igrah starih Grkov. Le-ti so se shajali gotove dneve vsakega leta na olimpijskem prostoru, da medsebojno preizkusijo moč in vežbo svojega telesa in prožnost svojega duha. Biti olimpijski zmagaletc je zanje pomenilo največjo čast.

Nas, mladi prijatelji-prosvetaši, naše delo in naša okolica oproščata posebne, organizirane vežbe telesa; vsak v svojem poklicu smo dobri telo-vadci. Naša prosveta pa je tekmovališče naše duševne zmožnosti, idealizma, marljivosti, vestnosti in prožnosti. To so naše letošnje olimpijske igre, nič manj pomembne za kulturo enega naroda kot nekdanje igre starih Grkov.

V člankih našega prosvetnega koticčka zadnjih treh številčk smo načrtali tekmovalno progo. Nič novega na njej, novo samo naše podvojeno navdušenje in podvojeno veselje. Tekmujmo v jeseni z radostjo v naši prosveti v znamenju naših petih prosvetnih krogov: v izobrazbi duše, duha in srca potom molitve, govora in knjige, igre in pesmi! Pred nami pa naj plameni olimpijski ogenj naših vzvišenih vzorov: Boga in naroda!

Škof A. M. Slomšek o petju. „Ni jih na svetu ljudi, ki bi rajši peli, kakor Slovenci, in lepšega daru ne vem, kakor jim čedno pesmico dati. Rečem, da je vreden sto centov zlata, ki nam da lepo pesem, najbo to zdravica ali pa sveta, da je le vneta brez vsega greha. Kdor kakšno lepo pesem zna in zapoje, se več obrajta pri poštenih ljudeh kakor on, ki pijačo kupuje. Lepa pesem je zlata, draga reč.“

Pevski tečaj v Domžalah. V dneh 17., 18. in 19. avg. se vrši v Domžalah v Sloveniji pevski tečaj Pevske zveze. Pevovodje in organisti, ki bi zmogli stroške vožnje in prehrane, nanj opozarjamo. Prijave, ki so nujne, tudi potom prosvetne pisarne.

Mednarodna katoliška dijaška organizacija „Pax Romana“ je minule dni zborovala v Celovcu. Otvoritvene seje so se vršile v Solnogradu, glavna predavanja v Celovcu, zaključek pa na Dunaju. Predavanja so obravnavala važna prosvetna področja s katoliškega stališča. Udeležencev, ki so bili iz 16 evropskih držav, je bilo skupno nad 600. Iz Jugoslavije je bilo navzočih 30 slovenskih akademikov in akademičark. V Celovcu je pozdravil zborovalce tudi zvezni kancler dr. Schuschnigg in imel nato zanimivo predavanje o Avstriji v družini narodov, v katerem je naglasil potrebo spoštovanja vseh narodov in vseh kultur. Zborovanje je vodil celovski rojak dr. Teodor Veiter, sin znanega akademičnega slikarja.

„Die Slowenen in Kärnten.“ V Reinhold-založbi na Dunaju je izšla iz peresa dr. Teodorja Veiter-ja, koroškega rojaka in voditelja avstrijskih katoliških akademikov, knjiga o koroških Slovincih, njihovi zgodovini, pravnem položaju in o prizadevanjih za rešitev njihovega vprašanja. Ker je izšla v času, ko je naše narodnostno vprašanje na dnevnem redu, bo nedvomno vzbudila pozornost v vseh krogih, ki se zanimajo za manjšinska vprašanja in še posebej za naše vprašanje. O njeni vsebini bomo o priliki več spregovorili.

ZADRUŽNI VESTNIK

Na zlati, srednji poti.

Na uvodno mesto današnjega razmotrivanja v našem zadružnem kotičku postavimo trditev: zadružništvo je barometer slovenskega človeka, njegove gospodarske in npravne sile.

Običajno trdimo, da je kriza na denarnem trgu kriva, da se zadružništvo nahaja v zastoju. Kaj bomo vlagali, če ni denarja, si govorimo. To nam je razumljivo in tako oproščamo zastoj naših zadrug. Še bolj se pomirimo, če dodamo, da so razne inflacije in denarne špekulacije ljudstvo odvadile varčevanja, tako da odromajo še zadnji razpoložljivi denarji v druge svrhe. Barometer našega zadružništva pada, torej pojema gospodarska moč našega človeka.

Vse to je res, a ni vse! Zadružna misel med nami bi trpela tudi ob dobri gospodarski konjunkturi. Vlagatelji bi tudi ob večjih denarnih svotah rajši mislili na razne investicije, poprave, izboljšavanja, dolžniki bi sprejemali večji denar z še večjo lahkovernostjo in nepremišljenostjo. Morda bi bilo celo tako, da bi denarno izobilje naše zadruge docela zadušilo — tako vsaj trdi med nami mož, ki nekaj velja v naši zadružni organizaciji.

Preveč smo vajeni misliti samo nase, vlagatelji in dolžniki. Mnenja smo namreč, da mora biti trajno dobro, če nam gre dobro. Vendar je gospodarska korist investicij v lastnem posestvu, večjega izboljšavanja lastnega gospodarstva samo navidezno najboljša. Najboljša investicija trenutno odvišne denarne svote je v pomoči, ki jo nudimo v denarni stiski se nahajajočemu sosedu v okvirju domače posojilnice. To seve je za nas „španska beseda“. Ne vidimo svoje koristi iz pomoči, ki jo nudimo drugemu. Naj pojasnimo s primerom, ki se dostikrat med nami dogaja: v občini K. stoji poleg množice obubožanih in zane-marjenih kmetij in kajžic moderen poljedelski obrat gospoda F. Cenijo ga kot dobrega gospodarja in računarja, ki ima malo smisla, da bi pomagal sosedom iz zadrege in na noge. On sega nasprotno celo po sosednih posestvih in si bo po mnenju mnogih kmalu prilastil celo vas. Vendar je njegov račun samo navidezno pravilen, s časom se brezpogojno pokaže obratno, da bo ob ubožtvu in pomanjkanju sosedov obubožal še sam in bo omagalo njegovo moderno gospodarstvo. Tak je pač zakon sebičnosti v življenju, vidimo ga danes v velikem svetu velekapitalistov in v vsakem malem gospodarskem občestvu: kdor skrbi samo zase, slabo skrbi!

Morda bi bilo prav, da bi bolj mislili na korist, ki jo imamo od sosedu, kateremu smo pomagali na noge ob jamstvu zadružnikov in obrestovanju! Med reveži moramo postati tudi mi reveži.

Seve smo enostranski, dokler ne pogledamo zadružnega vprašanja še s strani dolžnikov in pomoči potrebnih. So tudi med njimi, kot med vlagatelji, vestni in pošteni gospodarji, katerim je posojilo v. resnično pomoč. Več pa je brezbriznežev in površnežev, ki hočejo samo denar in ko ga imajo, ga z lahko roko spet oddajo. Da je posojilo no samo velika obveznost, marveč tudi dobrotu, na to mislijo le redki dolžniki. Le prerad si pri sebi misli marsikak dolžnik: Naj dajo, saj imajo! Zato mora prečesto posojilnica poučevati svoje dolžnike s strogimi sredstvi, vlagatelji pa izgubljajo ob nevestnosti dolžnikov veselje do tovrstne denarne investicije. In že smo sredi krize denarnega zadružništva.

Mi pozabljamo vsi: zadružništvo sloni najprej in najbolj na ljudeh, na njihovi značajnosti in solidnosti. Nič ni bolj važnega v zadrugi, kot ljudje, prežeti idealizma in poštenja. Samo pogledite, kod uspevajo tudi še danes kljub krizi posojilnice, seve v zmanjšanem obsegu! Tam, koder živi ljudstvo starih vrlin slovenskega človeka, ki ne pozna kratkovidnosti in sebičnosti modernih kapitalistov in še manj zgrešenih špekulacij in sebičnosti rdeče po-barvanih socialistov. Zato pravimo: uspel in ne-uspeh zadružnega gibanja sta barometer npravnih sil našega ljudstva.

H koncu še nekaj: Vsa gospodarska mora, ki teži danes nad našo vasjo, bi bila s trenutkom opravljena, ko bi vsi sosedje brez izjeme postali

zreli za zadružno misel, bodisi, da bi jo sedaj izvajali v področju denarnega gospodarstva, prodaje in nakupa gospodarskih potrebščin ali kakorkoli že. Kajti misel zadružne pomoči je tako silna in krepka, da je v stanu zaceliti slaherno gospodarsko občestvo vasi, občine ali naroda in je ne more ugonobiti noben še tako močan vihar z desne ali leve. Treba je zanjo samo zrelih, resnično duševno in gospodarsko izobraženih ljudi, ki jo docela dojamajo in izvedejo. r.

O poroštvu. Prevzemanje poroštva nam je še vedno nekaka dolžnost, ki jo imamo do sosedu. Zato smo v tem često prelahkoverni in se ne zavedamo obveznosti, katere s poroštvom sprejmemo. O sledečem zanimivem slučaju nam poročajo: Pred 8 leti je bil nek posestnik nekomu pri posojilnici za poroka in plačnika. Črez tri leta je posestnik umrl, žena pa je v posojilnici povedala, naj dobijo drugega poroka. Posojilnica je smatrala svojo terjatev za varno, ker je bila vknjižena na tretjem mestu dolžnikovega posestva. Leto navrh pa je bilo dolžnikovo posestvo izdraženo in za posojilnično terjatev ni bilo več kritja. Vdova je morala prevzeti jamstvo za poroštveni dolg svojega moža, prevzet pred 7 leti. — Vsem porokom veljaj torej pravilo: tudi poroštveni dolgovi so pravi dolgovi in nas enako obremenjujejo kot naši lastni dolgovi! Oglej si, predno prevzameš poroštvo, onega, za katerega dolg hočeš jamčiti!

Vesti o razdolžitvi kmetij so v zadnjem času potihnile. Časi pa se niso izboljšali in marsikak gospodar se že prijema za glavo ob misli, kaj bo z njegovim posestvom, če ne pride pravočasna pomoč. Ne bo šlo naprej brez splošne državne pomoči, ki jo vse kmetijstvo željno pričakuje. Ne bo šlo drugače, kot da bo morala država ali od nje določena ustanova prevzeti izplačilo upniških terjatev in na drugi strani novčenje kmečkih dolgov, dovoljujoč dolžnikom najnižjo možno obrestno mero in najugodnejše plačilne obroke. Da je to mogoče, pričajo nedvomno izkušnje iz dosedanjega načina pomoči gorskim kmetom. S splošno pomočjo bo hkrati preperečena nelikvidnost kreditnih zadrug, ki danes brez izjeme vse trpijo na iztirljivosti dovoljenih posojil. — Menda se nekaj pripravlja, želeli bi bilo v interesu vsega gospodarstva, da bi bilo izdatno in uspešno.

Tuji denar se plačuje na denarnem trgu: za 100 dinarjev 11.52 S, za 100 mark 214.87, za 1 angleški funt 26.82 S, za 100 lir 41.82 S, za 100 dolarjev 528.43 S, za 100 francoskih frankov 21.74 S, 100 zlatih šilingov velja 128 S.

Velikovski živinski in blagovni trg: Minuli teden so prignali na živinski trg 1 pitanega vola, 1 telico, 34 plemenskih prašičev, 1 kozu. Cene so ostale neizpremenjene. — Cene na žitnem trgu: Pšenica 39.— S, za 100 kg, rž 29, oves 26, ajda 23, proso 23, konoplja 28, ječmen 29, krompir 15—20, jajca 12—13 g za komad, sirovo maslo 3.60—4.—, stare kokoši 2.50—3.—, mlade 2.—3.— S.

Zadružna pisarna javlja:

Gospodarji, poslužujte se naprave, ki vam hoče biti v pomoč. Prijavljate blago, ki ga imate na prodaj ali ga kupujete, pisarni v Celovcu, da posreduje za vas! Eventualno prodajo nato redno javljate, da ne bo pomot!

Na prodaj so:

plemnski biki,
plemni voli,
molzne krave,
konji,
apno i. dr.

Zamenja se:

vol za konja,
žaga-venecijanarca za konja, živino,
les ali žito.

Kupi se:

mlada junica, tudi breja,
več sto kil rži.

Zadružna pisarna v Celovcu,
Viktringerring 26.

ZANIMIVOSTI

Na olimpijskem bojišču.

V teh dneh je svet pozabil svoje skrbi in težave, pogledi so mu uprti na veliko mednarodno bojišče ob Berlinu, kjer se skušajo športniki vsega sveta v vežbi in urnosti svojega telesa.

Nemci, nedoseženi mojstri v organizaciji in pripravi velikih prireditelj, so posvetili olimpijskim igram vso svojo pažnjo. Zgradili so štadijon, da mu ni para na svetu. Poleg štadijona so postavili poseben kolodvor, koder sprejemajo desetstisoče obiskovalcev. Sredi zelene pokrajine je pripravljeno igrišče ogromne obsežnosti. Nad glavnimi vrati blešči simbol olimpijskih iger, petero križajočih se krogov, ob njih je visoka žara z olimpijskim ognjem, prinesenim iz Grčije. Sedem visokih stolpov obdaja bojišče, najvišji med njimi, visok 76 metrov, se ponaša z olimpijskim zvonom, ki kliče vso mladino sveta na plemenito borbo. Na igrišču so prirejeni posebni oddelki za tekače, jezdece, plavače, tenis-igralce, telovadce i. dr. — Za posamezna moštva so zgrajena stanovanja v olimpijski vasi, ki ima svojo olimpijsko pošto, olimpijska zabavališča itd.

Iz vseh delov sveta je došla mladina, da v plemenitem boju varuje čast svojega naroda in si pribori naslov olimpijskega zmagalca. Ob vsem olimpijskim vrenju in trenju, ob vsem navdušenju in razburjenju se zdi, kot bi se svet hotel oddahnuti vsaj ob tem malem dokazu, kako je vendar majhen in povezan. W.

Stroji namesto psov. Nek pariški inženjer je vložil patent, ki je namenjen farmarjem in kmetom. Gre za gramofon s ploščami, na katerih je posneto pasje lajanje. K gramofonu spada posebna priprava, ki sama sproži gramofon, da se čuje pasje lajanje daleč naokoli. Inženjer meni, da so z njegovo iznajdbo postali hišni čuvaji odveč. Vendar se bo marsikateri premislil, da bi zamenil zvestega psa, ki mu služi na vse mogoče načine, z mrtvim strojem. Tudi je verjetno da bodo gospodje tatovi kaj kmalu znali razločevati umetno lajanje iz gramofona in pristni pasji lajež.

Most so zarubili — seve v Ameriki. Finančni urad mesta New York namerava pognati na javno dražbo most, ki nosi ime slavnega Jurija Washingtona. Most je last mesta, ki doslej še ni odračunilo pristojnega zemljiškega davka za prostor, na katerem stojita oba stebra, na katerih sloni most. Gradbeni stroški so znašali 60 milijonov dolarjev in uprava je mnenja, da mora biti most vsled svoje velike važnosti davka prost. Doslej pa se z finančnim uradom še ni mogla pogoditi in tako pričakujejo senzacij željni Amerikanci dan, ko bo na javni dražbi prodan njihov najdaljši most.

Besedna uganka. S „č“ najdražji ti reč imenujem; z „b“ pred pustom najbolj gospodujem; s „p“ pri delu na potu te vijem; z „l“ te tudi odkritega krijem; večkrat, kadar se udariš al spečeš, glej — brez slednje teh črk me izrečeš.

Polovico bo zibal. žena: „Miha, Miha, vstani, da boš zibal otroka.“ — Mož: „Daj mi mir, zibaj ga sama!“ — Žena: „Za božjo voljo, saj ga že dve leti zibljem. Otrok pa je vendar na pol moj, na pol tvoj.“ — Mož: „Zibaj tedaj svojo polovico.“

Marijan Šilovič iz Splita, Dalmacija, opozarjam cenj. občinstvo na svoj

dalmatinski vino toč

v Celovcu, Renngasse 4, kjer morem postreči z vsemi najboljšimi dalmatinskimi vini in z izborno domačo kuhinjo. Cene so neprimerno nizke.

Gostilničarjem postrežem z vinom tudi v večjih množinah

Za obilen obisk se priporoča imetnik
Marijan Šilovič.